

Η ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΜΕ ΧΑΜΗΛΕΣ ΕΚΠΟΜΠΕΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Κυπριακή Δημοκρατία
Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος
Τμήμα Περιβάλλοντος

Ιανουάριος 2015

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

I. Εισαγωγή	2
Στόχοι.....	3
II. Υποχρεώσεις & Όραμα.....	4
Ευρωπαϊκή Ένωση.....	4
Το Πρωτόκολλο του Κιότο.....	6
Μακροπρόθεσμο όραμα.....	7
III. Στόχοι & Μέτρα	8
IV. Εκπαίδευση & Συμμετοχή του κοινού	11
V. Εφαρμογή & Παρακολούθηση.....	12
VI. Δείκτες.....	13

Η ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΜΕ ΧΑΜΗΛΕΣ ΕΚΠΟΜΠΕΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΓΙΑ ΤΟ 2050

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η αλλαγή του κλίματος θεωρείται σήμερα μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις για την ανθρωπότητα στον 21^ο αιώνα. Η αλλαγή του κλίματος είναι ένα παγκόσμιο ζήτημα, και ως εκ τούτου απαιτεί συλλογική και συντονισμένη προσπάθεια για την αντιμετώπισή του από όλα τα κράτη του κόσμου. Οι χώρες του κόσμου ένωσαν τις δυνάμεις τους υπό την αιγίδα της Σύμβασης πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή (Σύμβαση), η οποία εγκρίθηκε το 1992 και τέθηκε σε ισχύ το 1994, και το πρωτόκολλο του Κιότο (Πρωτόκολλο) της εν λόγω Σύμβασης, το οποίο συμφωνήθηκε το 1997 και τέθηκε σε εφαρμογή το 2005. Αυτά τα έθνη (196 μέρη στη Σύμβαση και 192 μέρη στο Πρωτόκολλο) εργάζονται στα πλαίσια της Σύμβασης, ώστε να συντονίσουν μέτρα για την μείωση των εκπομπών και την προσαρμογή στην αλλαγή του κλίματος. Η Κύπρος είναι συμβαλλόμενο μέρος στη Σύμβαση και το Πρωτόκολλο.

Αυτή η Στρατηγική είναι η πρώτη μακροπρόθεσμη Στρατηγική ανάπτυξης με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα που υιοθετήθηκε από την Κυπριακή Δημοκρατία. Έχει σχεδιαστεί ως ένα πλαίσιο δράσης και εμπλοκής της κυβέρνησης στην ανάπτυξη με χαμηλές εκπομπές άνθρακα. Η Στρατηγική θα βρίσκεται υπό συνεχή αναθεώρηση ενόψει νέων επιστημονικών γνώσεων, εξελίξεις στη διεθνή συνεργασία για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, καθώς και κυβερνητικής έμφασης. Τυχόν ενημερώσεις σε αυτή τη Στρατηγική θα κοινοποιούνται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Άρθρου 13(1)β του Κανονισμού 525/2013, καθώς και τις σχετικές διατάξεις του κανονισμού εφαρμογής 749/2014.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΟΡΟΣΗΜΑ

1992 Υιοθέτηση της Σύμβασης Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή (Σύμβασης)

1994 Τέθηκε σε εφαρμογή η Σύμβαση

1997 Κύρωση της Σύμβασης από την Κύπρο ως μέρος εκτός του Παραρτήματος I

1998 Υιοθέτηση του Πρωτοκόλλου του Κιότο (Πρωτόκολλο)

2003 Κύρωση του Πρωτοκόλλου από την Κύπρο

2008 Αρχή της πρώτης δεσμευτικής περιόδου του Πρωτοκόλλου

2009 Υιοθέτηση του πακέτου κλίμα και ενέργεια 2020 της ΕΕ

2011 Συμπερίληψη της Κύπρου στο Παράρτημα I της Σύμβασης

2011 Υιοθέτηση της στρατηγικής για το 2050 από την ΕΕ

2012 Τέλος της πρώτης δεσμευτικής περιόδου του Πρωτοκόλλου

2012 Υιοθέτηση της τροποποίησης του Πρωτοκόλλου από την Τροπολογία της Ντόχα

2013-2020 Δεύτερη Δεσμευτική περίοδος του Πρωτοκόλλου / περίοδος εφαρμογής του πακέτου κλίμα και ενέργεια

2014 Πολιτική Συμφωνία στην ΕΕ για το κλίμα και την ενέργεια 2021-2030

Η Στρατηγική αυτή καθορίζει ένα μακροπρόθεσμο όραμα για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου με την εισαγωγή κατάλληλων συμπληρωματικών πολιτικών και μέτρων. Ο στόχος αυτός βασίζεται στα ακόλουθα:

- α) Η πλειοψηφία των επιστημόνων είναι της άποψης ότι είναι απαραίτητο να μειωθούν οι παγκόσμιες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου κατά τις προσεχείς δεκαετίες, προκειμένου να αποτραπούν οι επικίνδυνες κλιματικές αλλαγές στη Γη.
- β) Οι ανεπτυγμένες χώρες, όπως η Κύπρος, θα πρέπει να είναι στην πρώτη γραμμή για την επίτευξη της μείωσης αυτής.
- γ) Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (Ιούνιος 2011) συμφώνησε το χρονοδιάγραμμα για μειώσεις των εγχώριων εκπομπών της ΕΕ όπως αυτό παρουσιάζεται στον Χάρτη Πορείας της οικονομίας χαμηλών εκπομπών άνθρακα για το 2050: 40% έως το 2030, 60% μέχρι το 2040 και 80% μέχρι το 2050 σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990, ως βάση για περαιτέρω ενέργειες που απαιτούνται για μια σταδιακή, οικονομικά αποδοτική μετάβαση σε οικονομία χαμηλών εκπομπών.

Δίνεται έμφαση στη μείωση των εκπομπών με όσον το δυνατόν οικονομικότερα μέσα, συμπεριλαμβανομένης της εισαγωγής νέων τεχνολογιών, οικονομικά μέτρα και την αποθήκευση άνθρακα σε βλάστηση και το έδαφος. Πολλά μέτρα για την καταπολέμηση της αλλαγής του κλίματος συνοδεύονται από άλλα κοινωνικά οφέλη, και θα δοθεί έμφαση σε αυτά. Με τον τρόπο αυτό, υπάρχει η ελπίδα ότι οι δράσεις που θα εφαρμοστούν στην Κύπρο για περιορισμό της κλιματικής αλλαγής δεν θα έχουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στην ποιότητα της ζωής του μέσου πολίτη. Αντιθέτως, αναμένεται ότι η εφαρμογή των αναπτυξιακών πολιτικών χαμηλών εκπομπών άνθρακα θα έχει συνολικά θετική επίδραση στην οικονομία, καθώς η ζήτηση για φιλικότερες τεχνολογίες προς το κλίμα αυξάνεται.

Στόχοι

Η Στρατηγική θέτει τέσσερις κύριους στόχους για την κλιματική αλλαγή, οι οποίοι στοχεύουν στην υλοποίηση του πιο πάνω μακροπρόθεσμου οράματος:

- (α) Η Κύπρος θα εκπληρώσει τις διεθνείς υποχρεώσεις της σύμφωνα με τη Σύμβαση Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή, το πρωτόκολλο του Κιότο και το νομικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- (β) Οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου θα μειωθούν, με ιδιαίτερη έμφαση στη μείωση της χρήσης των ορυκτών καυσίμων, υπέρ της αύξησης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, της ενεργειακής απόδοσης και των καθαρών τεχνολογιών.
- (γ) Η κυβέρνηση θα προσπαθήσει να αυξήσει τη δέσμευση του άνθρακα από την ατμόσφαιρα μέσω της δάσωσης, αναβλάστησης, και αλλαγών στη χρήση της γης.
- (δ) Η κυβέρνηση θα προωθήσει την έρευνα και την καινοτομία σε τομείς που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή.

Η Στρατηγική περιλαμβάνει διατάξεις για τα μέτρα που θα υιοθετηθούν για την επίτευξη των στόχων αυτών. Πολλά από τα μέτρα που αποσκοπούν στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής, σχετίζονται με κυβερνητικές στρατηγικές ή στόχους σε άλλους τομείς, όπως οι οικονομικές υποθέσεις, θέματα ενέργειας, τη βιομηχανία, τις μεταφορές, την αλιεία, τη γεωργία, την αναπτυξιακή βοήθεια, περιβαλλοντικά θέματα, καθώς και άλλα θέματα.

Τα μέτρα έχουν προτεραιότητα σύμφωνα με την αποτελεσματικότητα και την οικονομική αποδοτικότητα. Η Στρατηγική περιλαμβάνει στατιστικούς δείκτες οι οποίοι θα επικαιροποιηθούν στο μέλλον. Οι δείκτες αυτοί παρέχουν μια μέθοδο αξιολόγησης για το πόσο επιτυχημένα εφαρμόζεται η Στρατηγική και πόση πρόοδος έχει σημειωθεί στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και την αύξηση της δέσμευσης άνθρακα.

II. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ & ΟΡΑΜΑ

Ο απώτερος στόχος της Σύμβασης-Πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή (UNFCCC) είναι η σταθεροποίηση της συγκέντρωσης των αερίων του θερμοκηπίου στην ατμόσφαιρα σε ένα επίπεδο που θα απέτρεπε την επικίνδυνη ανθρωπογενή παρεμβολή στο κλιματικό σύστημα.

Ευρωπαϊκή Ένωση

Η άποψη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αυτή έχει εκφραστεί από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον Μάρτιο του 2007, είναι ότι, προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος αυτός, η συνολική ετήσια αύξηση της μέσης θερμοκρασίας της επιφάνειας της γης δεν πρέπει να υπερβεί τους 2 ° C πάνω από τα προβιομηχανικά επίπεδα. Αυτό συνεπάγεται ότι οι παγκόσμιες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου πρέπει να μειωθούν τουλάχιστον κατά 50% κάτω από τα επίπεδα του 1990 έως το 2050. Οι ανεπτυγμένες χώρες, συμπεριλαμβανομένων των Κρατών Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα πρέπει να εξακολουθήσουν να ηγούνται της προσπάθειας αυτής, αναλαμβάνοντας τη δέσμευση να μειώσουν τις οικείες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου κατά 30% περίπου έως το 2020 σε σχέση με το 1990, με στόχο τη συλλογική μείωση των εκπομπών τους κατά 60% έως 80% έως το 2050 σε σχέση με το 1990. Όλοι οι τομείς της οικονομίας θα πρέπει να συμβάλλουν στην επίτευξη των εν λόγω μειώσεων των εκπομπών, περιλαμβανομένων της διεθνούς ναυτιλίας και της αεροπορίας.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Μαρτίου 2007 τόνισε ότι η ΕΕ δεσμεύεται να μετατρέψει την Ευρώπη σε μια ιδιαίτερα αποδοτική από ενεργειακή άποψη οικονομία με χαμηλές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου και αποφάσισε ότι, έως ότου συναφθεί παγκόσμια και συνολική συμφωνία για τη μετά το 2012 περίοδο και με την επιφύλαξη της θέσης που θα τηρήσει στο πλαίσιο των διεθνών διαπραγματεύσεων, η ΕΕ αναλαμβάνει σθεναρή ανεξάρτητη δέσμευση να επιτύχει μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 20% τουλάχιστον έως το 2020 σε σχέση με το 1990.

Μέσω της νομοθεσίας της ΕΕ που εγκρίθηκε με το πακέτο για το κλίμα και την ενέργεια το 2009, η Κύπρος έχει δεσμευτεί για ποιοτικούς στόχους όσον αφορά τη μείωση των εκπομπών βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα.

Η Οδηγία 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Οκτωβρίου 2003 για τη θέσπιση συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου εντός της Κοινότητας (ΕΕ L 275, 25.10.2003, σ.32) καθιερώνει ένα σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου εμπορίας δικαιωμάτων εντός της Κοινότητας, το οποίο καλύπτει ορισμένους τομείς της οικονομίας. Οι δραστηριότητες που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω οδηγίας στην Κύπρο είναι η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας για δημόσια χρήση, παραγωγή τσιμέντου και παραγωγή κεραμικών. Οι εγκαταστάσεις που συμμετέχουν στο σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών έχουν αναλάβει στόχο μείωσης των εκπομπών, μέσω της κατανομής δικαιωμάτων εκπομπής για την περίοδο 2013-2020.

Ωστόσο, όλοι οι τομείς της οικονομίας θα πρέπει να συμβάλλουν στην μείωση των εκπομπών, ώστε να είναι οικονομικά συμφέρουσα η επίτευξη του στόχου της μείωσης κατά 20% των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου έως το 2020 σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990. Τα κράτη μέλη πρέπει να εφαρμόσουν πρόσθετες πολιτικές και μέτρα σε μια προσπάθεια περαιτέρω περιορισμού των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από πηγές που δεν καλύπτονται από την Οδηγία 2003/87/ΕΚ.

Ως εκ τούτου, με την έκδοση της Απόφασης 406/2009/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009, περί των προσπαθειών των κρατών μελών να μειώσουν τις οικείες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου, ώστε να τηρηθούν οι δεσμεύσεις της Κοινότητας για μείωση των εκπομπών αυτών μέχρι το 2020, η Κύπρος έχει δεσμευτεί να μειώσει τις εκπομπές από βιομηχανικές διεργασίες (που δεν περιλαμβάνονται στο σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών), διαλυτών και άλλων προϊόντων, γεωργία, απόβλητα και την κατανάλωση καυσίμου που δεν περιλαμβάνεται στο σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών (συμπεριλαμβανομένων των μεταφορών), κατά 5% σε σύγκριση με το 2005 το 2020. Για το σκοπό αυτό, έχουν κατανεμηθεί στην Κύπρο οι ετήσιες μέγιστες επιτρεπόμενες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου που για την περίοδο 2013-2020 (Πίνακας 1).

Πίνακας 1. Κατανομή Ετήσιων Εθνικών Δικαιωμάτων Εκπομπής (AEAs) για την περίοδο 2013 – 2020 υπολογισμένη με την εφαρμογή του δυναμικού θέρμανσης του πλανήτη από τη δεύτερη έκθεση αξιολόγησης της IPCC, όπως αυτό δημοσιεύθηκε στο Παράρτημα Ι της Απόφασης της Επιτροπής της 26ης Μαρτίου 2013 και τον καθορισμό των ετήσιων δικαιωμάτων εκπομπής των κρατών μελών για την περίοδο 2013-2020 σύμφωνα με την απόφαση 406/2009/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου Αρ. 2013/162/ΕΕ

Έτος	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
AEAs (t CO ₂ eq.)	5552863	5547275	5541687	5536100	5530512	5524924	5519336	5513749

Πλαίσιο πολιτικής για το κλίμα 2030

Το πλαίσιο πολιτικής για το κλίμα και την ενέργεια για το 2030 που προτάθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Ιανουάριο του 2014 έχει ως στόχο να καταστήσει την οικονομία και το ενεργειακό σύστημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης περισσότερο ανταγωνιστική, ασφαλή και βιώσιμη. Ενώ η ΕΕ έχει σημειώσει ικανοποιητική πρόοδο προς την επίτευξη των στόχων για το κλίμα και την ενέργεια για το 2020, ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο πολιτικής για την περίοδο έως το 2030 είναι αναγκαίο για να εξασφαλιστεί βεβαιότητα για τους επενδυτές και μια συντονισμένη προσέγγιση μεταξύ των κρατών μελών. Το πλαίσιο που παρουσιάστηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή επιδιώκει να οδηγήσει σε συνεχή πρόοδο προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Στόχος του είναι να δημιουργήσει ένα ανταγωνιστικό και ασφαλές ενεργειακό σύστημα που θα εξασφαλίζει οικονομικά προσιτή ενέργεια για όλους τους καταναλωτές, να αυξάνει την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού της ΕΕ, να μειώνει την εξάρτηση από τις εισαγωγές ενέργειας και να δημιουργεί νέες ευκαιρίες για την ανάπτυξη και την απασχόληση.

Οι ηγέτες της ΕΕ συμφώνησαν στο πλαίσιο πολιτικής για το κλίμα και την ενέργεια του 2030 κατά τη διάρκεια του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου τον Οκτώβριο του 2014.

Κεντρικό κομμάτι του πλαισίου αποτελεί ο εγχώριος στόχος για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου της ΕΕ κατά 40% κάτω από τα επίπεδα του 1990 έως το 2030. Ο στόχος αυτός θα διασφαλίσει ότι η ΕΕ βρίσκεται σε οικονομικά αποδοτική τροχιά προς την επίτευξη του στόχου της μείωσης των εκπομπών κατά τουλάχιστον 80% μέχρι το 2050. Με τη ρύθμιση του επιπέδου φιλοδοξίας για το κλίμα, για το έτος 2030, η ΕΕ θα είναι σε θέση να συμμετάσχει ενεργά στις διαπραγματεύσεις για μια νέα διεθνή

συμφωνία για το κλίμα που θα πρέπει να τεθεί σε ισχύ το 2020. Για την επίτευξη του συνολικού στόχου του 40%, οι τομείς που καλύπτονται από το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της ΕΕ θα πρέπει να μειώσουν τις εκπομπές τους κατά 43% σε σύγκριση με το 2005. Οι εκπομπές από τομείς εκτός του Συστήματος Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών θα πρέπει να μειωθούν κατά 30% κάτω από το επίπεδο του 2005. Η προσπάθεια αυτή θα πρέπει να κατανεμηθεί δίκαια μεταξύ των κρατών μελών.

Αναμένεται ότι ο στόχος ο οποίος θα κατανεμηθεί στην Κύπρο για τους τομείς εκτός του Συστήματος Εμπορίας Εκπομπών είναι 22%.

Χάρτης Πορείας για το 2050

Με τον Χάρτη Πορείας για μετάβαση σε μια ανταγωνιστική οικονομία χαμηλών επιπέδων εκπομπών άνθρακα για το 2050, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κοιτά πέρα των βραχυπρόθεσμων στόχων, προκειμένου να καθοριστεί μια οικονομικά αποδοτική πορεία για την επίτευξη πολύ μεγαλύτερων μειώσεων στις εκπομπές. Όλες οι μεγάλες οικονομίες πρέπει να μειώσουν σημαντικά τις εκπομπές τους, αν η αύξηση της θερμοκρασίας του πλανήτη πρόκειται να διατηρηθεί κάτω από τους 2 ° C σε σύγκριση με τη θερμοκρασία στην προ-βιομηχανική εποχή.

Ο Χάρτης Πορείας είναι ένα από τα μακροπρόθεσμα σχέδια πολιτικής που προωθούνται στο πλαίσιο της πολιτικής για αποδοτική χρήση των πόρων της Ευρώπης, η οποία έχει στόχο να θέσει την ΕΕ σε πορεία προς βιώσιμη χρήση των πόρων.

Ο Χάρτης Πορείας προτείνει ότι, μέχρι το 2050, η ΕΕ θα πρέπει να μειώσει τις εκπομπές της κατά 80% κάτω από τα επίπεδα του 1990 μέσω εγχώριων μειώσεων και μόνο. Ορίζει τα ορόσημα για μια οικονομικά αποδοτική πορεία προς το στόχο αυτό - μειώσεις της τάξης του 40% έως το 2030 και 60% έως το 2040. Δείχνει επίσης πώς οι κύριοι τομείς που είναι υπεύθυνοι για τις εκπομπές της Ευρώπης - την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, τη βιομηχανία, οδικές, αεροπορικές και τις θαλάσσιες μεταφορές, τα κτίρια και τις κατασκευές, καθώς επίσης και τη γεωργία - μπορούν μεταβούν προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα με τον πιο οικονομικά αποδοτικό τρόπο.

Σύμφωνα με το Χάρτη Πορείας, το 2050, παρά την ενδεχόμενη μείωση, τα ορυκτά καύσιμα θα εξακολουθούν να παίζουν σημαντικό ρόλο. Το φυσικό αέριο, ιδίως, θα παίξει ένα μεγάλο και κρίσιμο ρόλο στη μετάβαση. Το μελλοντικό ενεργειακό μείγμα της Κύπρου θα πρέπει να καθορίζεται από τις ανακαλύψεις ποσοτήτων ανακτήσιμων υδρογονανθράκων στην Αποκλειστική Οικονομική της Ζώνη της χώρας και έτσι το μείγμα για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας θα αλλάξει σημαντικά. Επίσης, θα είναι απαραίτητες περισσότερες επενδύσεις στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας για να επιτύχει η Κύπρος τους σχετικούς της στόχους.

Το Πρωτόκολλο του Κιότο

Το Πρωτόκολλο του Κιότο αποτελεί μία διεθνή συμφωνία που συνδέεται με τη Σύμβαση Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή (Σύμβαση), η οποία δεσμεύει τα συμβαλλόμενα μέρη της θέτοντας διεθνείς δεσμευτικούς στόχους μείωσης των εκπομπών.

Το 1997, τα Μέρη της Σύμβασης με την συμφωνία του Πρωτοκόλλου του Κιότο (Πρωτόκολλο), έκαναν το επόμενο βήμα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, θεσπίζοντας το μοναδικό νομικά δεσμευτικό όργανο του κόσμου για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Το Πρωτόκολλο έχει

καθιερώσει τη διεθνή εμπορία εκπομπών και άλλους μηχανισμούς που βασίζονται στην αγορά για να βοηθήσει στη μείωση του κόστους της μείωσης των εκπομπών.

Για την πρώτη δεσμευτική περίοδο του Πρωτοκόλλου, οι βιομηχανικές χώρες συμφώνησαν να μειώσουν τις εκπομπές έξι αερίων του θερμοκηπίου κατά μέσο όρο 5% κάτω από τα επίπεδα του 1990 κατά την περίοδο 2008 - 2012. Οι 15 χώρες που ήταν κράτη μέλη της ΕΕ κατά τη στιγμή που συμφωνήθηκε το Πρωτόκολλο συμφώνησαν σε μείωση 8% και βρίσκονται σε καλή πορεία για την επίτευξη του στόχου αυτού.

Ωστόσο, ο αντίκτυπος του Πρωτοκόλλου είναι περιορισμένος, επειδή απαιτεί δράση των εκπομπών μόνο από τις ανεπτυγμένες χώρες. Επιπλέον, δεν επικυρώθηκε ποτέ από τις Ηνωμένες Πολιτείες, ενώ ο Καναδάς βγήκε εκτός των μερών του Πρωτοκόλλου το 2012.

Η Κύπρος επικύρωσε το Πρωτόκολλο του Κιότο με το νόμο αριθ. 29(III)/2003 ως μέρος εκτός του Παραρτήματος Ι της Σύμβασης, δηλαδή η Κύπρος δεν είχε δεσμεύσεις κατά την περίοδο 2008-2012.

Η τροποποίηση του Πρωτοκόλλου του Κιότο από την Τροπολογία της Ντόχα

Για να γεφυρωθεί το χάσμα μεταξύ του τέλους της πρώτης περιόδου του Κιότο το 2012 και της έναρξης της νέας παγκόσμιας συμφωνίας το 2020, 38 ανεπτυγμένα συμβαλλόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένης της ΕΕ και τα κράτη μέλη της, συμφώνησαν να συμμετάσχουν σε μια δεύτερη περίοδο του Κιότο από το 2013 έως το 2020. Οι αναγκαίες τροποποιήσεις του Πρωτοκόλλου του Κιότο, εγκρίθηκαν κατά τη Διάσκεψη για την αλλαγή του κλίματος στη Ντόχα τον Δεκέμβριο του 2012, μέσω της «Τροπολογίας της Ντόχα».

Σύμφωνα με την γραμματεία της Σύμβασης, οι δεσμεύσεις που αναλήφθηκαν αντιστοιχούν σε μια μείωση των εκπομπών των μερών τουλάχιστον 18% από τα επίπεδα του 1990. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της έχουν δεσμευθεί να μειώσουν τις συλλογικές εκπομπές τους κατά τη δεύτερη περίοδο του Κιότο κατά 20% κάτω από τα επίπεδα του 1990.

Τα μέτρα που απαιτούνται για την ΕΕ και τα κράτη μέλη της για να πετύχει τη δέσμευση μείωσης έχουν ήδη τεθεί σε εφαρμογή μέσω του νομοθετικού πακέτου για το κλίμα και την ενέργεια που εγκρίθηκε το 2009.

Μακροπρόθεσμο όραμα

Μέσω αυτής της Στρατηγικής, η Κύπρος θέτει πρόσθετες πολιτικές και μέτρα.

Αυτός ο μακροπρόθεσμος στόχος τίθεται ως φιλόδοξος σκοπός στον οποίο η Κύπρος θα πρέπει να αποσκοπεί, και απαιτεί την συστηματική εφαρμογή μέτρων κατά τις επόμενες δεκαετίες, προκειμένου να μειωθούν οι καθαρές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου. Ο στόχος αυτός δεν έχει οριστεί με βάση τις προβλέψεις των πιθανών εξελίξεων στη χρήση ενέργειας, τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, ή πιθανών τεχνολογικών εξελίξεων. Βασίζεται στην ανάγκη να μειωθούν οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου σημαντικά σε παγκόσμια κλίμακα κατά τη διάρκεια των επόμενων δεκαετιών, όπως αυτή έχει καθορισθεί από τις εκτιμήσεις της Διακυβερνητικής Επιτροπής για την Κλιματική Αλλαγή (IPCC).

Υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός παραγόντων αβεβαιότητας σχετικά με τις πιθανές εξελίξεις των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου μέσα στα επόμενα περίπου σαράντα χρόνια, γεγονός που καθιστά δύσκολο να εκτιμηθεί πόσο ρεαλιστικός είναι αυτός ο στόχος. Είναι δύσκολο να προβλέψει κανείς τις τεχνολογικές εξελίξεις, για παράδειγμα, μηχανές αυτοκινήτων, κινητήρες πλοίων, ή βιομηχανικές διεργασίες τόσο μακριά στο μέλλον. Θα πρέπει ωστόσο, να θεωρείται πιθανό, ότι οι τεχνολογίες οι οποίες είναι φιλικές

προς το κλίμα θα διεισδύσουν πιο αποφασιστικά στο μέλλον. Για παράδειγμα, η χρήση του υδρογόνου και άλλων καυσίμων φιλικά προς το κλίμα, ή χρήση ηλεκτρικής ενέργειας στα πλοία και αυτοκίνητα, κλπ.

Από την άλλη πλευρά, θα πρέπει να επισημανθεί ότι οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου είναι στενά συνδεδεμένες με σχεδόν όλα τα είδη οικονομικών δραστηριοτήτων. Επίσης, είναι εξαιρετικά δύσκολο να εκτιμηθούν κάποιες πηγές των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, όπως είναι οι εκπομπές από τα ζώα.

Αυτό το μακροπρόθεσμο όραμα θα υλοποιηθεί δύσκολα εάν η Κύπρος δεν εργάζεται συστηματικά προς την μείωση των καθαρών εκπομπών και με διεθνή συνεργασία.

Τέλος, είναι σκόπιμο να επαναξιολογηθεί το όραμα για το 2050 σε μεταγενέστερο στάδιο, βάσει των εκτιμήσεων της IPCC της ανάγκης για περιορισμό των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, την εκτίμηση των εμπειρογνομόνων για την τεχνολογική και οικονομική δυνατότητα για την επίτευξη του στόχου, και μια σύγκριση του οράματος με τους μακροπρόθεσμους στόχους των άλλων εθνών και την πολιτική της ΕΕ.

III. ΣΤΟΧΟΙ & ΜΕΤΡΑ

(α) Η Κύπρος θα εκπληρώσει τις διεθνείς υποχρεώσεις της σύμφωνα με τη Σύμβαση Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή, το πρωτόκολλο του Κιότο και το νομικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Είναι σημαντικό όπως τα μέτρα που θα ληφθούν από την Κύπρο για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής λάβουν υπόψη τις διατάξεις της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή και το Πρωτόκολλο του Κιότο, καθώς και το νομικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

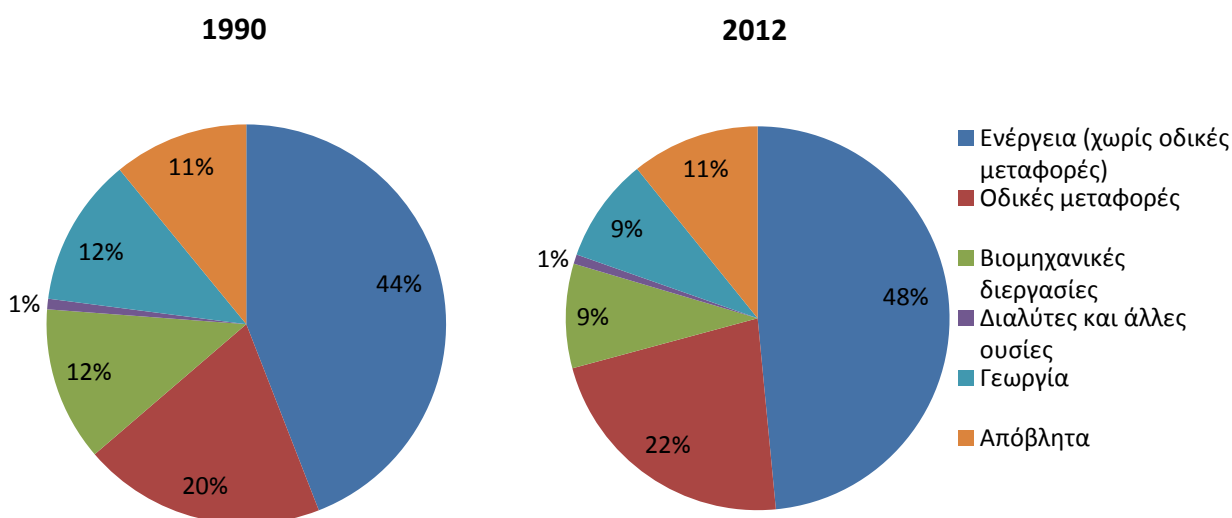
Η Κύπρος θα αποσκοπεί στη διασφάλιση ότι η χώρα παραμένει εντός των στόχων για τις εκπομπές που έθεσε το Πρωτόκολλο του Κιότο και η σχετική ευρωπαϊκή νομοθεσία. Η Κύπρος θα συμμετάσχει στις διαπραγματεύσεις για τις περαιτέρω διεθνείς συμφωνίες για το κλίμα.

Μέτρα:

- Η Κύπρος θα εργαστεί για τη βελτίωση της υποδομής για να βοηθήσει την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από το Πρωτόκολλο του Κιότο κατά τη δεύτερη περίοδο δέσμευσης (2013-2020) και την Ευρωπαϊκή νομοθεσία.
- Η κυπριακή κυβέρνηση θα συμμετάσχει στις συζητήσεις που λαμβάνουν χώρα στα πλαίσια διαπραγματεύσεων της Σύμβασης μέσω της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και συμμετέχοντας σε διεθνείς συνεργασίες που αφορούν θέματα της κλιματικής αλλαγής και σε άλλες ομάδες, όπως η Ένωση για τη Μεσόγειο.

(β) Οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου θα μειωθούν, με ιδιαίτερη έμφαση στη μείωση της χρήσης των ορυκτών καυσίμων, υπέρ της αύξησης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, της ενεργειακής απόδοσης και των καθαρών τεχνολογιών.

Η τελευταία εθνική απογραφή των αερίων του θερμοκηπίου (Τμήμα Περιβάλλοντος, 2014) δείχνει ότι οι εκπομπές το 2012 ήταν 9240 Gg ισοδυνάμου CO₂ συμπεριλαμβανομένων των χρήσεων γης και 9259 Gg ισοδυνάμου CO₂ χωρίς τις χρήσεις γης. Μεταξύ του 1990 και του 2012, οι συνολικές εθνικές εκπομπές, χωρίς τις χρήσεις γης, αυξήθηκαν κατά 52%. Οι εκπομπές από το 1990 και το 2012 ανά τομέα (χωρίς τις χρήσεις γης) παρουσιάζονται στο Σχήμα 2.

Σχήμα 2. Σύγκριση της κατανομής εκπομπών ανά τομέα μεταξύ 1990 και 2012¹

Σύμφωνα με τις προβλέψεις του Τμήματος Περιβάλλοντος προκύπτει ότι, κατά την περίοδο 2013-2020, η Κύπρος θα επιτύχει τον εθνικό στόχο μείωσης εκπομπών εκτός Συστήματος Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπής της, δηλαδή μείωση 5% σε σύγκριση με το 2005. Ωστόσο, ο στόχος για τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου είναι, όχι μόνο να τηρηθούν οι διεθνείς και ευρωπαϊκές υποχρεώσεις, αλλά να αναζητηθούν όλα τα οικονομικά εφικτά μέσα για μία καθαρότερη οικονομία. Οι δράσεις αυτές είναι χρήσιμες για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και πρέπει να αποτελούν στόχο προτεραιότητας για την Κύπρο. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην αποτελεσματικότητα και την οικονομία των μέτρων που θα ληφθούν.

Τα μέτρα που αποσκοπούν στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου αποτελούν την πιο σημαντική πτυχή της Στρατηγικής της κυβέρνησης για την κλιματική αλλαγή. Ο μεγαλύτερος παραγωγός εκπομπών στην Κύπρο είναι η ενέργεια και ακολουθούν οι μεταφορές. **Αυτή η τάση αναμένεται να παραμείνει αμετάβλητη όσο δεν υπάρχουν αλλαγές στην υποδομή.** Αυτό ισχύει επίσης και για τον τομέα των αποβλήτων.

Μέτρα:

- Ανάπτυξη εγχώριων πηγών ενέργειας και εκμετάλλευση του φυσικού αερίου μας, ιδίως για να μειωθεί η εξάρτηση από τις εισαγωγές πετρελαίου. Η προσέγγιση αυτή θα κάνει το ενεργειακό σύστημα πιο αποτελεσματικό και με χαμηλότερες εκπομπές.
- Αύξηση της διείσδυσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, σε βαθμό που το σύστημα διανομής ηλεκτρικής ενέργειας το επιτρέπει.
- Παροχή κινήτρων για την εφαρμογή των μέτρων ενεργειακής απόδοσης για τη βιομηχανία, τις επιχειρήσεις, τα νοικοκυριά, τις μεταφορές και το δημόσιο τομέα.
- Παροχή κινήτρων προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις να χρησιμοποιούν τεχνολογίες και πρακτικές ενεργειακά αποδοτικές.
- Συνέχεια στην ενθάρρυνση της αγοράς οχημάτων και της χρήσης καυσίμων με χαμηλές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου.

¹ Kythreotou N. and T. Mesimeris. 2014. Cyprus National Greenhouse Gases Inventory Report 1990 – 2012. Ministry of Agriculture, Natural Resources and Environment

- Οι κρατικές υπηρεσίες θα αγοράζουν οχήματα με χαμηλές εκπομπές, εφόσον είναι δυνατόν, όπως αυτό ωστόσο απαιτείται και στο νομικό πλαίσιο για τις πράσινες δημόσιες συμβάσεις.
- Η κυβέρνηση θα επιδιώκει την εξεύρεση περαιτέρω τρόπων για αύξηση των επιλογών για εναλλακτικά μέσα μεταφοράς.
- Η κυβέρνηση θα προωθεί τις δημόσιες μεταφορές ως εφικτή επιλογή για τους περισσότερους πολίτες.
- Η κυβέρνηση θα προωθεί την εξοικονόμηση ενέργειας και τα συστήματα μεταφοράς με χαμηλές εκπομπές.
- Οι δυνατότητες μείωσης των εκπομπών από τις βιομηχανίες εκτός του Συστήματος Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπής θα πρέπει να εξεταστούν το συντομότερο, μέσω σχετικής μελέτης.
- Η μείωση των εκπομπών θα πρέπει να αξιολογείται κατά την εξέταση των σεναρίων διαχείρισης αποβλήτων.
- Διερεύνηση νέων επιλογών πολιτικής, έτσι ώστε να ενθαρρυνθεί η χρήση των φυσικών και τεχνητών διαπερατών επιφανειών που θα επιτρέπουν τη διείσδυση και τη μείωση των ομβρίων υδάτων, θα ενσωματώνουν τη βιοκλιματική αρχιτεκτονική των κτιρίων και των πράσινων υποδομών στον χωροταξικό σχεδιασμό και την περαιτέρω στήριξη των τεχνολογιών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας προσφέροντας κίνητρα ανάπτυξης στο πλαίσιο της διαδικασίας σχεδιασμού.
- Ενθάρρυνση της χρήσης νέων τεχνολογιών για την επεξεργασία αποβλήτων και την αφαλάτωση νερού

(γ) Η κυβέρνηση θα προσπαθήσει να αυξήσει τη δέσμευση του άνθρακα από την ατμόσφαιρα μέσω της δάσωσης, αναβλάστησης, και αλλαγών στη χρήση της γης.

Η οικονομική ανάπτυξη που παρατηρήθηκε κατά τις τελευταίες δεκαετίες έχει οδηγήσει σε περιφερειακές ανισότητες, δεδομένου ότι η ανάπτυξη έχει συγκεντρωθεί στις αστικές και παράκτιες περιοχές. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα τη γρήγορη αλλαγή της κάλυψης γης στην Κύπρο με τις αστικές περιοχές κοντά σε αστικά κέντρα που κατακλύζονται μαζικά και ταυτόχρονα να αντιμετωπίζεται η υποβάθμιση ορισμένων περιοχών, ενώ η ραγδαία τουριστική ανάπτυξη στις παράκτιες περιοχές έχει οδηγήσει σε περιβαλλοντικές πιέσεις και υποβάθμιση της ποιότητας της ζωής του τοπικού πληθυσμού.

Ο στρατηγικός σχεδιασμός για το έτος 2050 για τις αλλαγές στις χρήσεις γης και τη δασοκομία προβλέπει την ανάσχεση της απώλειας της γεωργικής γης και αύξηση του ποσοστού της. Οι προβλέψεις αυτές θα πρέπει να βελτιωθούν για τη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα, αυξάνοντας το ποσοστό της απομόνωσης του άνθρακα και ταυτόχρονα την προστασία της βιοποικιλότητας.

Μέτρα:

- Αξιολόγηση των δυνητικών μέτρων ή / και τα κίνητρα που μπορούν να αναπτυχθούν και να εφαρμοστούν για τη χρήση των ανεκμετάλλετων εκτάσεων γης για την αύξηση της απορρόφησης άνθρακα από την ατμόσφαιρα μέσω της αναδάσωσης και της αναβλάστησης.
- Ετοιμασία σχεδίου δράσης και εκτίμηση του κόστους που σχετίζεται με την αύξηση της δέσμευσης άνθρακα μέσω της δάσωσης και βελτίωση της χρήσης γης. Θα διεξαχθεί αξιολόγηση θα γίνει των διαφόρων οφελών του εν λόγω σχεδίου δράσης, επιπρόσθετα της απορρόφησης άνθρακα. Η αξιολόγηση θα περιλαμβάνει και τις διάφορες μεθόδους ανάλογα με το πόσο γρήγορα θα οδηγήσουν σε αύξηση της δέσμευσης του διοξειδίου του άνθρακα.
- Συνέχιση των εργασιών για την ανάπτυξη ενός δικτύου συνεργασίας για την αξιολόγηση των αλλαγών των χρήσεων γης.
- Περαιτέρω ενίσχυση των μέτρων πρόληψης από τις πυρκαγιές και της ικανότητας πυρόσβεσης.

(δ) Η κυβέρνηση θα προωθήσει την έρευνα και την καινοτομία σε τομείς που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή.

Η κλιματική αλλαγή, μεταξύ άλλων, έχει αναγνωριστεί ως τομέας προτεραιότητας στη Στρατηγική της Έξυπνης Εξειδίκευσης για την Έρευνα και την Καινοτομία. Η Στρατηγική έχει ως βασική αρχή την ισότιμη συμμετοχή στην προστασία του περιβάλλοντος, όπως αυτές των οικονομικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων. Η Στρατηγική τονίζει την ανάγκη για αξιολόγηση της περιβαλλοντικής διάστασης σε όλο το φάσμα των ανθρώπινων δραστηριοτήτων, παραγωγικές και αναπτυξιακές διαδικασίες. Η ανάπτυξη ενός κατάλληλου φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος πρέπει να υιοθετήσει ορισμένες αρχές, όπως η αρχή της πρόληψης της ρύπανσης.

Μέτρα:

- Ανάπτυξη νέων ή / και βελτιωμένες τεχνολογίες Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας
- Καινοτόμες εφαρμογές των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας
- Ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογιών για βελτίωση της γονιμότητας των εδαφών και παρεμπόδιση της απερίημωσης λόγω των κλιματικών αλλαγών
- Ανάπτυξη καινοτόμων και αποδοτικών τεχνολογιών για τη βέλτιστη χρήση ενέργειας σε νέα και υπάρχοντα κτίρια
- Ανάπτυξη καινοτόμων και αποδοτικών τεχνολογιών για τη βέλτιστη χρήση ενέργειας στη διαδικασία παραγωγής τροφίμων από το χωράφι στον καταναλωτή
- Αξιοποίηση μεθόδων αειφόρου κατασκευής, όπως χρήση δομικών υλικών με υψηλή προστιθέμενη αξία, μείωση της κατανάλωσης πόρων και μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων

IV. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ & ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ

Η Στρατηγική αυτή ασχολείται κυρίως με τα μέτρα που η Κύπρος θα υιοθετήσει για την καταπολέμηση της ανθρωπογενούς αλλαγής του κλίματος και να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της. Είναι σαφές, ωστόσο, ότι τα μέτρα αυτά θα είναι περιορισμένης αξίας αν δεν υπάρχει γενική επίγνωση του θέματος και εάν το ευρύ κοινό δεν είναι πρόθυμο να συμμετάσχει στην επίτευξη των καθορισμένων στόχων. Η κυβέρνηση πρέπει να συνεργαστεί με τη βιομηχανία και τις μη κυβερνητικές οργανώσεις, προκειμένου να κινητοποιήσει το κοινό, έτσι ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι.

Ακόμα κι αν οι εκπομπές από ιδιώτες και τα νοικοκυριά είναι πολύ μικρότερες από εκείνες που προκύπτουν από τις εμπορικές δραστηριότητες, θα πρέπει να αντιμετωπιστούν κατά τρόπο επαρκή.

Οι εκπομπές που παράγονται από τα άτομα στην Κύπρο είναι κυρίως αποτέλεσμα της οικιακής χρήσης ενέργειας και των μεταφορών. Είναι αναγκαίο να αυξηθεί η γενική επίγνωση του κοινού της δυνατότητας μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στην καθημερινή ζωή. Οι εργασίες θα πρέπει να γίνουν για την προετοιμασία εκπαιδευτικού υλικού σε συνεργασία με μη κυβερνητικές οργανώσεις και τις οργανώσεις ενδιαφερομένων μερών, προκειμένου να ενημερωθεί το κοινό για το φαινόμενο του θερμοκηπίου και τα μέτρα που μπορούν να ληφθούν για τη μείωσή του.

Μέτρα:

- Προετοιμασία εκπαιδευτικού υλικού σε συνεργασία με μη κυβερνητικές οργανώσεις και τις οργανώσεις ενδιαφερομένων μερών, προκειμένου να ενημερώσει το κοινό για το φαινόμενο του θερμοκηπίου και τα μέτρα που μπορούν να ληφθούν για τη μείωσή του.

V. ΕΦΑΡΜΟΓΗ & ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ

Η Στρατηγική αυτή προβλέπει ένα πλαίσιο για τη Στρατηγική ανάπτυξης με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα για την Κύπρο, η οποία θα πρέπει να επανεξετάζεται τακτικά και να αναθεωρηθεί εάν, χρειάζεται ή αν οι συνθήκες αλλάξουν με οποιονδήποτε τρόπο, για παράδειγμα, σε σχέση με τις νέες διεθνείς δεσμεύσεις ή / και δεσμεύσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η συζήτηση για την κλιματική αλλαγή, τόσο σε διεθνές όσο και σε εθνικό επίπεδο, έχει καταστεί πιο σημαντική, υπό το φως των νέων και καλύτερων επιστημονικών γνώσεων. Στο πλαίσιο αυτό, είναι σκόπιμο να τονιστούν τέσσερα σημεία:

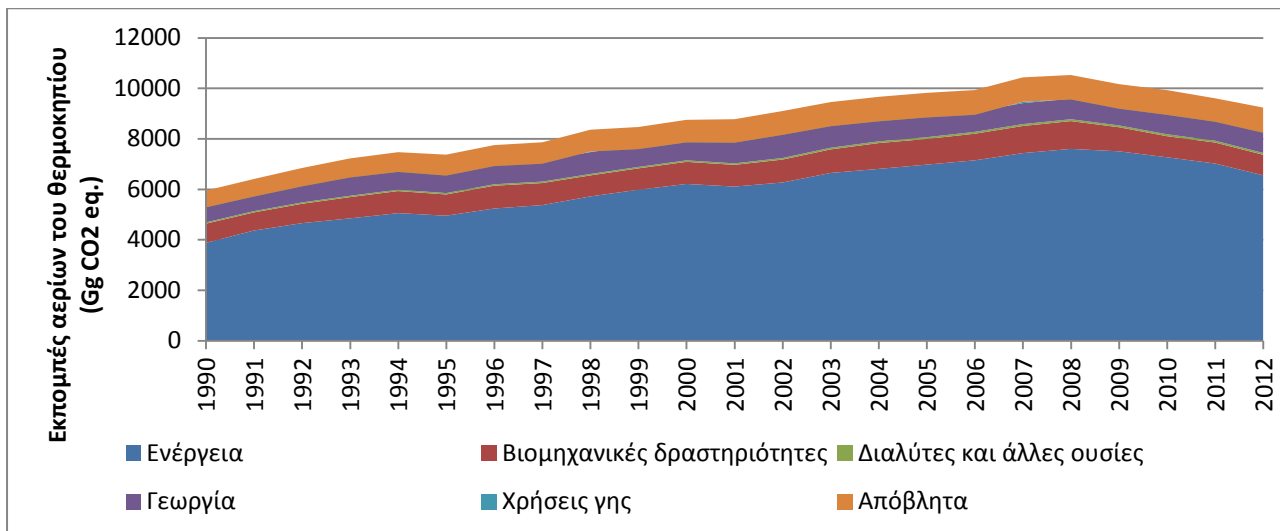
- Στα πλαίσια του Πρωτοκόλλου του Κιότο, η δεύτερη περίοδος δέσμευσης έχει τεθεί σε ισχύ το 2013 και αυτό απαιτεί σημαντικές εργασίες για την διατήρηση του μητρώου για την κατανομή των εθνικών εκπομπών της Κύπρου και για την ετοιμασία της απογραφής των εκπομπών και άλλων εκθέσεων που απαιτούνται από τη Σύμβαση.
- Οι νέες συμβατικές διεθνείς διαπραγματεύσεις σχετικά με τη συμφωνία του 2015 απαιτούν πιο ενεργή συμμετοχή στις διεθνείς συζητήσεις και την εξέταση των τρόπων για επίτευξη των μελλοντικών δεσμεύσεων και την υλοποίησή τους με τον πιο οικονομικά αποδοτικό τρόπο.
- Η 5η έκθεση αξιολόγησης της Διακυβερνητικής Επιτροπής για την Κλιματική Αλλαγή (IPCC), η οποία εκδόθηκε στα τέλη του 2014, περιλαμβάνει τις βέλτιστες διαθέσιμες επιστημονικές γνώσεις σχετικά με την έκταση και τον ρυθμό της αλλαγής του κλίματος και των αναμενόμενων συνεπειών τους. Απαιτούνται μέτρα από την κάθε χώρα ξεχωριστά σχετικά με τους τρόπους περιορισμού των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και της εκτίμησης των επιπτώσεων των κλιματικών αλλαγών.

Μέσω της Στρατηγικής αυτής, προτείνεται η σύσταση μιας Διυπουργικής Τεχνικής Επιτροπής για την Κλιματική Αλλαγή, η οποία θα εργάζεται για την επιβολή και την αναθεώρηση της Στρατηγικής της κυβέρνησης και θα παρακολουθεί τις εξελίξεις στις διεθνείς διαπραγματεύσεις για το κλίμα.

VI. ΔΕΙΚΤΕΣ

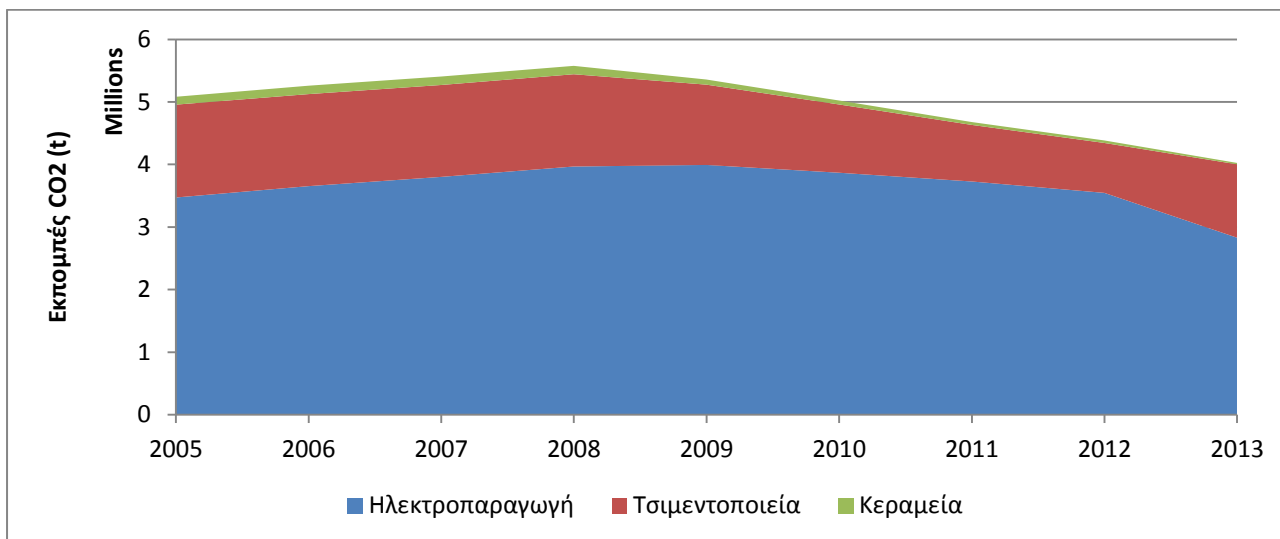
Συνολικές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου 1990-2012, ανά τομέα

52% αύξηση σε σχέση με το 1990 (χωρίς τις χρήσεις γης)

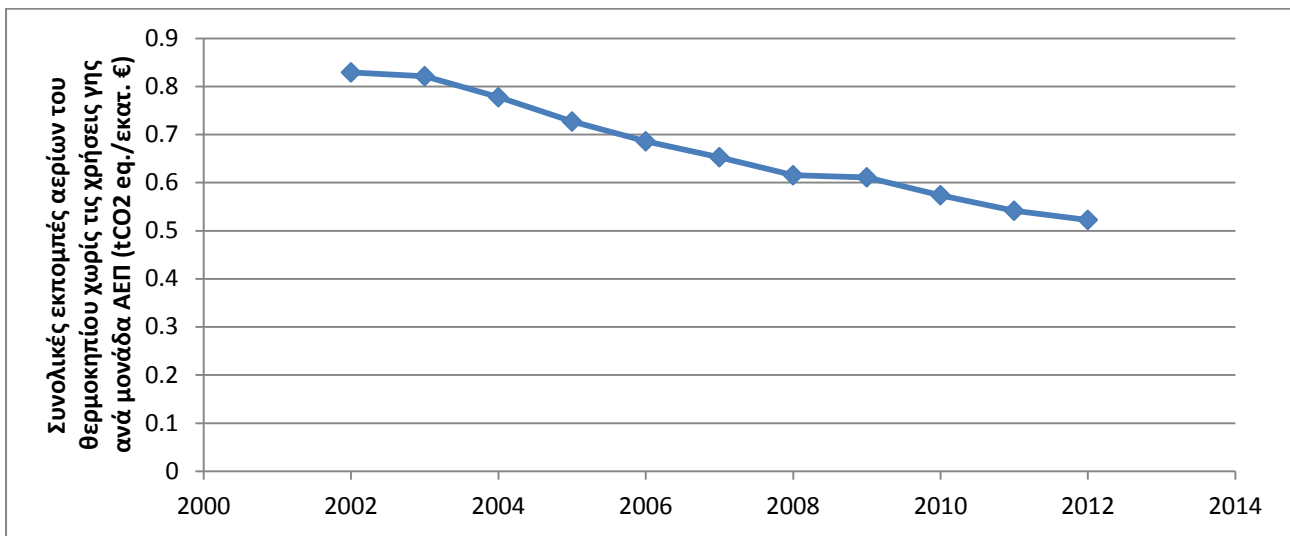
Εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου που περιλαμβάνονται στο Σύστημα Εμπορία δικαιωμάτων εκπομπής, 2005-2013

21% αύξηση το 2013 σε σχέση με το 2005

Συνολικές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου χωρίς τις χρήσεις γης ανά μονάδα ΑΕΠ (tCO₂ eq./εκατ. €)

37% μείωση το 2012 σε σχέση με το 2002

Συνολικές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου χωρίς τις χρήσεις γης ανά κάτοικο (t CO₂/κάτοικο)

17% μείωση το 2012 σε σχέση με το 2002

